

Bipolaire stoornissen in de eerste lijn ...?

Wendela ter Meulen, AIOS AMC

Supervisoren:

Drs. Hetty M. Visser

Prof. dr. Ralph W. Kupka

Academische werkplaats bipolaire stoornissen

Prof. dr. Jan H. Smit

GGZ inGeest

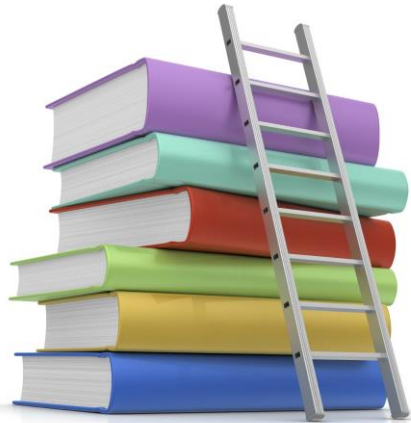
i.s.m. Academisch Netwerk Huisartsgeneeskunde VUmc

“Diagnostiek en (instellen op) behandeling horen thuis in de GGZ”

eens / oneens

huisartsen: eens / oneens

Prevalentie

In de algemene bevolking:

- Wereldwijd: 1-3%
- Nemesis: 1.3% (1)

Bij de huisarts: Variërend van 0.16% - 9.8% (2,3)

Prevalentie	Man	Vrouw	Totaal
Lifetime	1,2	1,5	1,3
12 mnd	0,7	1,0	0,8

1. Nemesis-2: De Graaf e.a. (2012)
2. Das e.a. (2005), Castelo e.a. (2012), Weissman e.a. (2011) en Rouillon e.a. (2011)
3. Kroon e.a. (2013)

Zorggebruik

	Bipolar disorder		
	Bipolar I <i>n</i> = 93	Bipolar NOS <i>n</i> = 43	Total <i>n</i> = 136
Informal help	39.8	28.6	36.3
Primary care	78.7	57.1	72.1
General practitioner	71.3	55.8	66.4
Community social worker	28.7	16.3	24.8
Any non-MHS care	17.0	20.9	18.2
Ambulatory MHC	64.5	34.9	55.1
Community MHC	40.4	23.8	35.3
Psychiatric clinic	26.9	7.0	20.6
Private practice	36.2	14.0	29.2
Semi-institutional MHC	13.8	9.3	12.4
Institutional MHC	19.1	2.3	13.9
Any MHS care	64.5	39.5	56.6
No help sought	19.1	39.5	25.5
Help needed but not sought	30.9	19.0	27.2

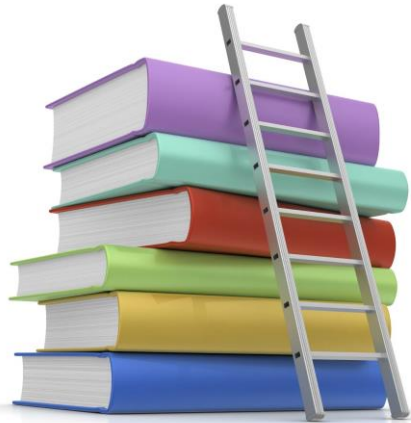
Zorggebruik vanwege emotionele problemen of problemen met middelengebruik, door mensen met een *lifetime* bipolaire stoornis, *n* = 136 (Nemesis-1).

Ten Have e.a. (2002)

Patiënten, diagnostiek en behandeling

- “Gezondere” groep bij de huisarts? (1)
- Huisarts stelt diagnose minder vaak (29%) dan psychiater (59%) (2)
- Minder vaak farmacotherapie cf. Richtlijn (3)
- Huisarts controleert lithiumspiegel minder vaak dan psychiater (4)

1. Ten Have e.a. (2002), Kilbourne e.a. (2010)
2. Rogers e.a. (2012)
3. Kilbourne e.a. (2010) / Dubovsky e.a. (2011)
4. Van de Beek e.a. (2010)

Exploratief, observationeel onderzoek

1. Is de populatie van patiënten met een bipolaire stoornis die voor deze aandoening **uitsluitend** in de eerste lijn behandeld worden, detecteerbaar met de huidige registratiesystemen?
2. Hoe groot is deze populatie?

Opzet

- Academisch Netwerk Huisartsgeneeskunde (ANH) VUmc
- n = 14.254 patiënten, 10 normpraktijken
- ≥ 18 jaar, tijdvak 1-1-2010 t/m 30-6-2013

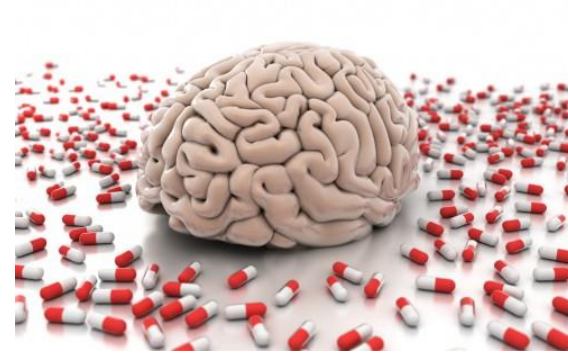
Zoekstrategie

S/O/E/P: Hypomaan, hypomanie, manisch, manie, bipolaire stoornis, manisch-depressief, manisch-depressieve stoornis, manisch depressief syndroom, manische psychose, druk, overactief, ontremming, ontremd

ICPC codes

Medicatie (ATC code)

Depressie i.c.m. klassieke antipsychotica (N05A) / anticonvulsiva (N03A)

Lithium (N05AN01)

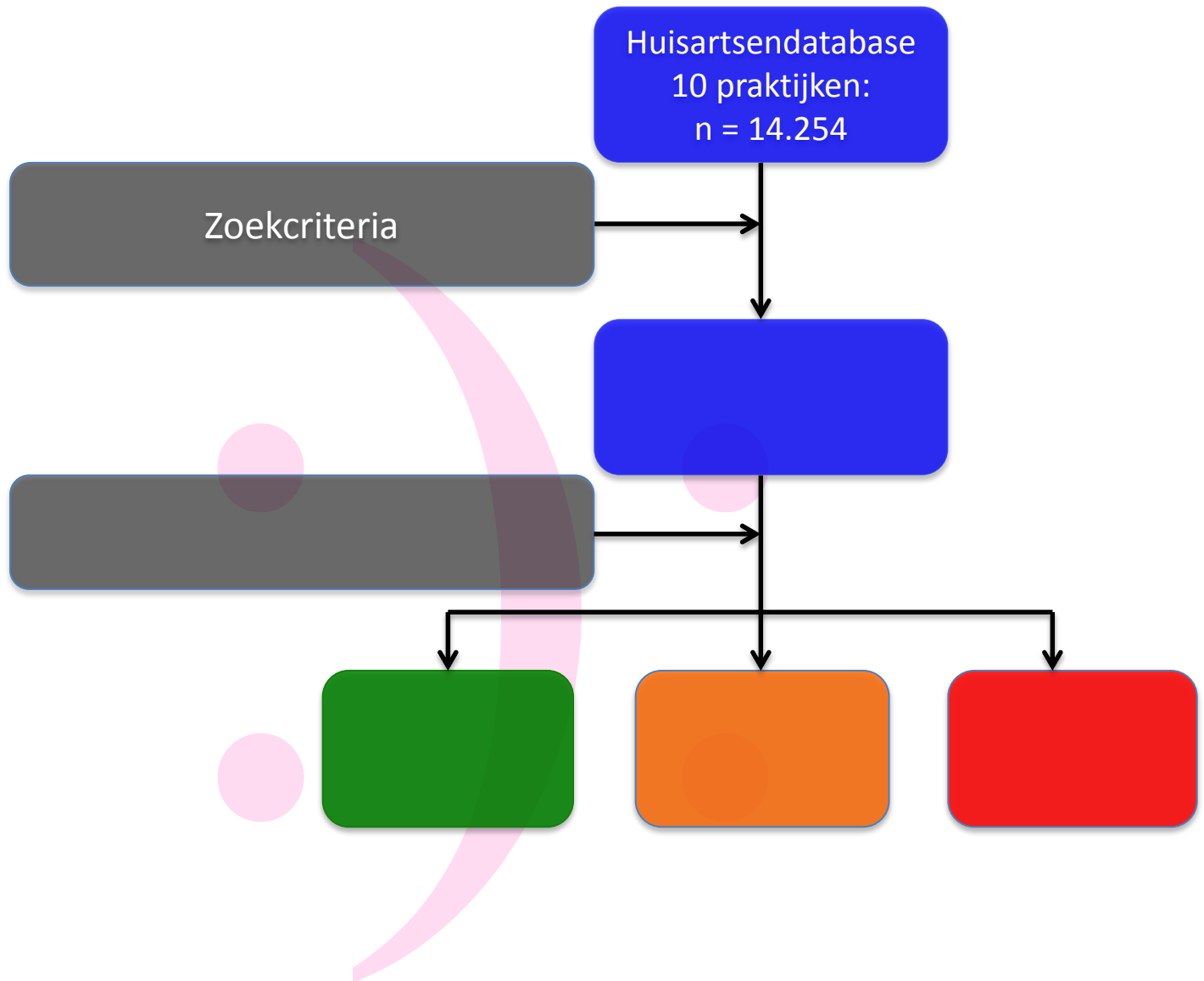
Pimozide (N05AG02)

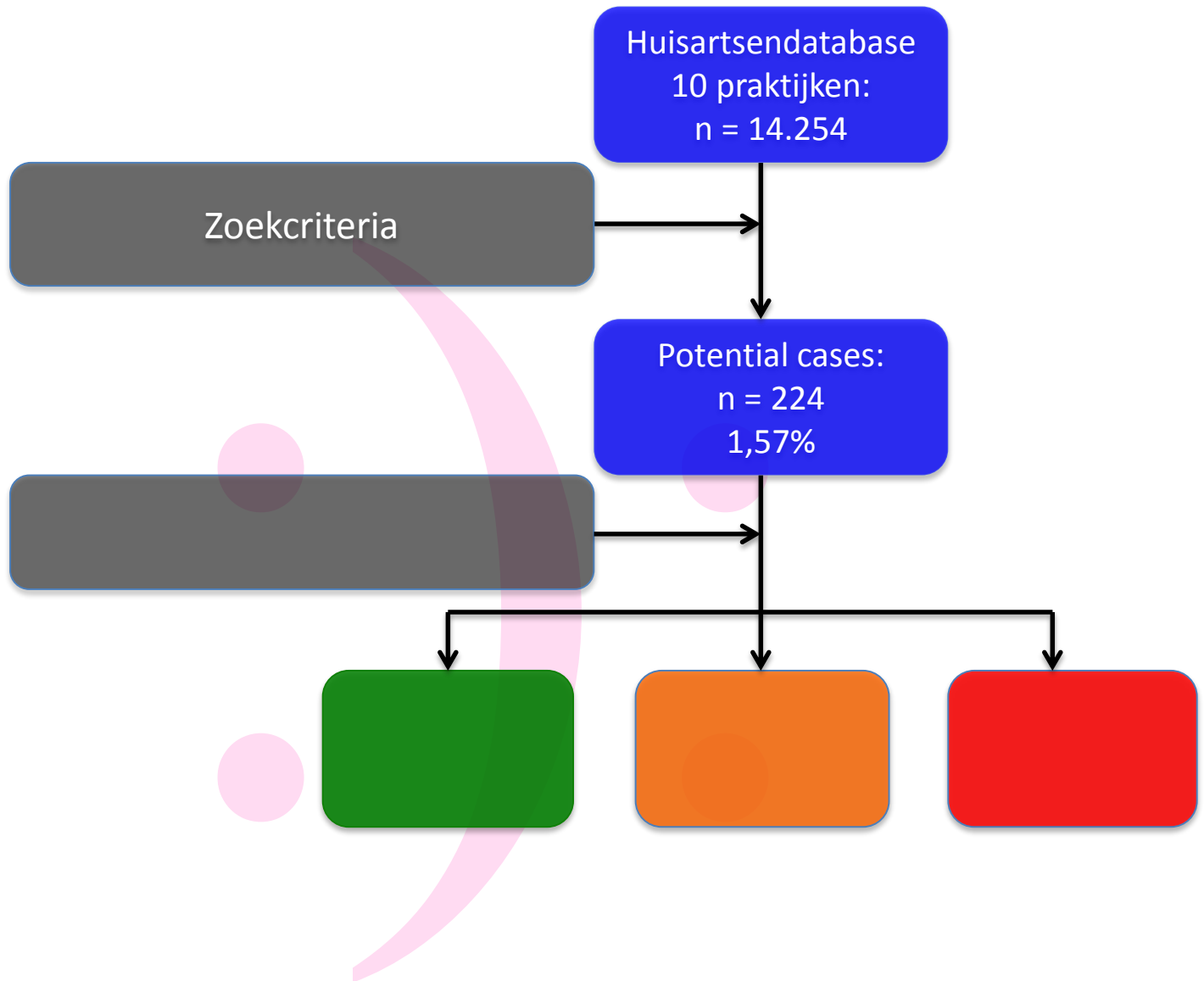
Olanzapine (N05AH03)

Quetiapine (N05AH04)

Risperidon (N05AX08)

Clozapine (N05AH02)

Drie categorieën:

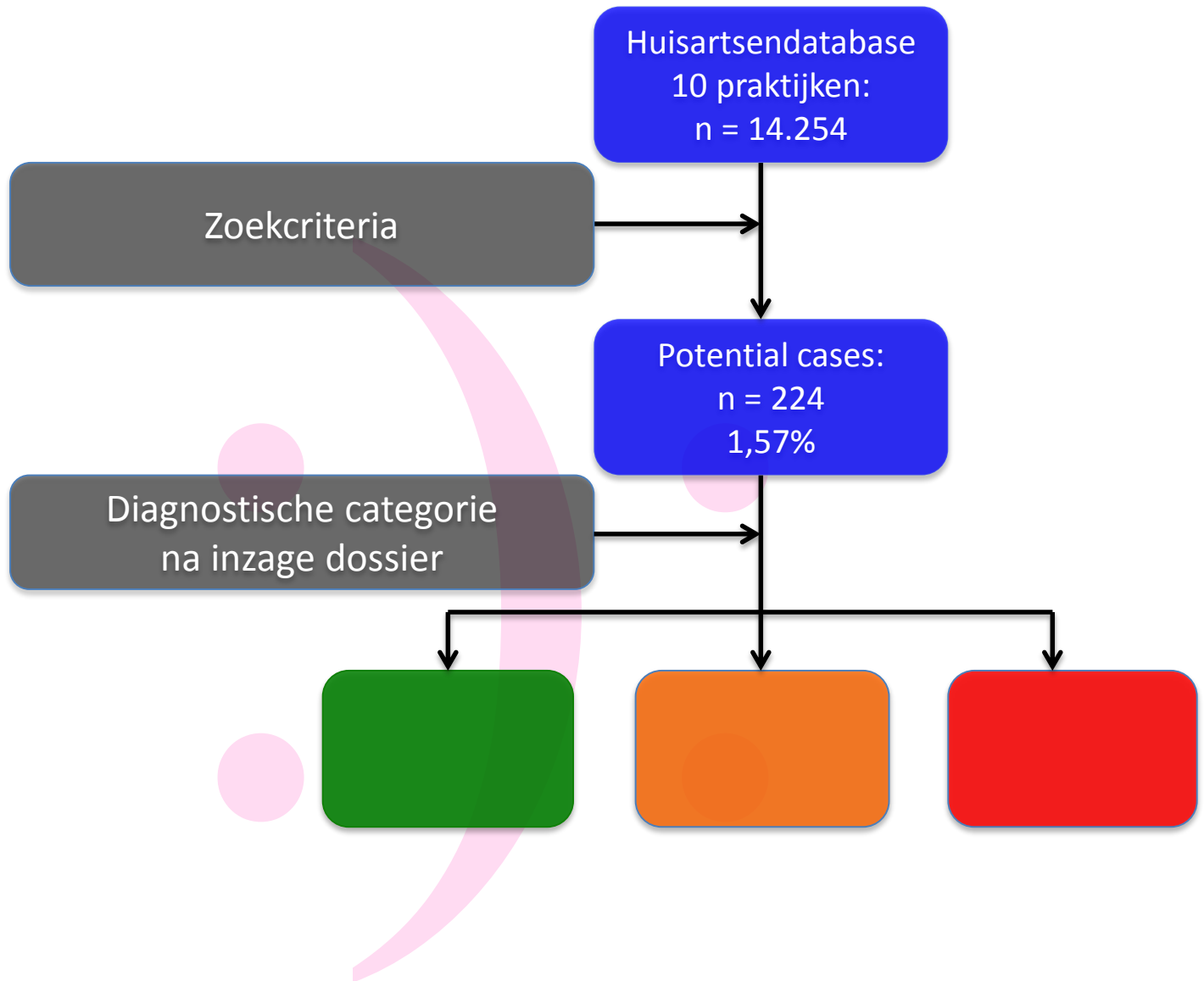
I: Zeker bipolair

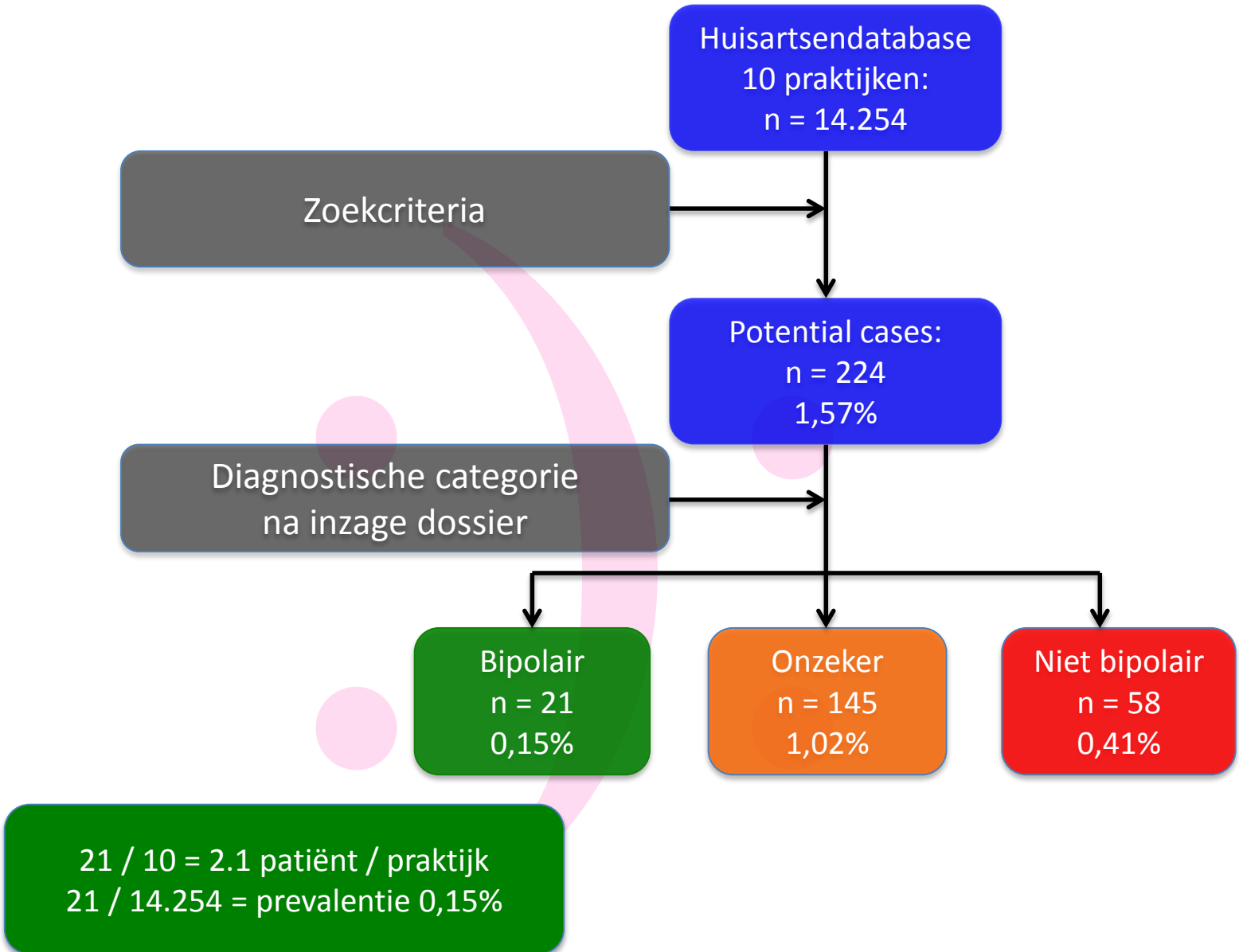
- Diagnose o.b.v. gedegen beschrijving
- Code P73.02 bipolaire stoornis, tenzij anders vermeld

II: Voldoet niet aan criterium I of III

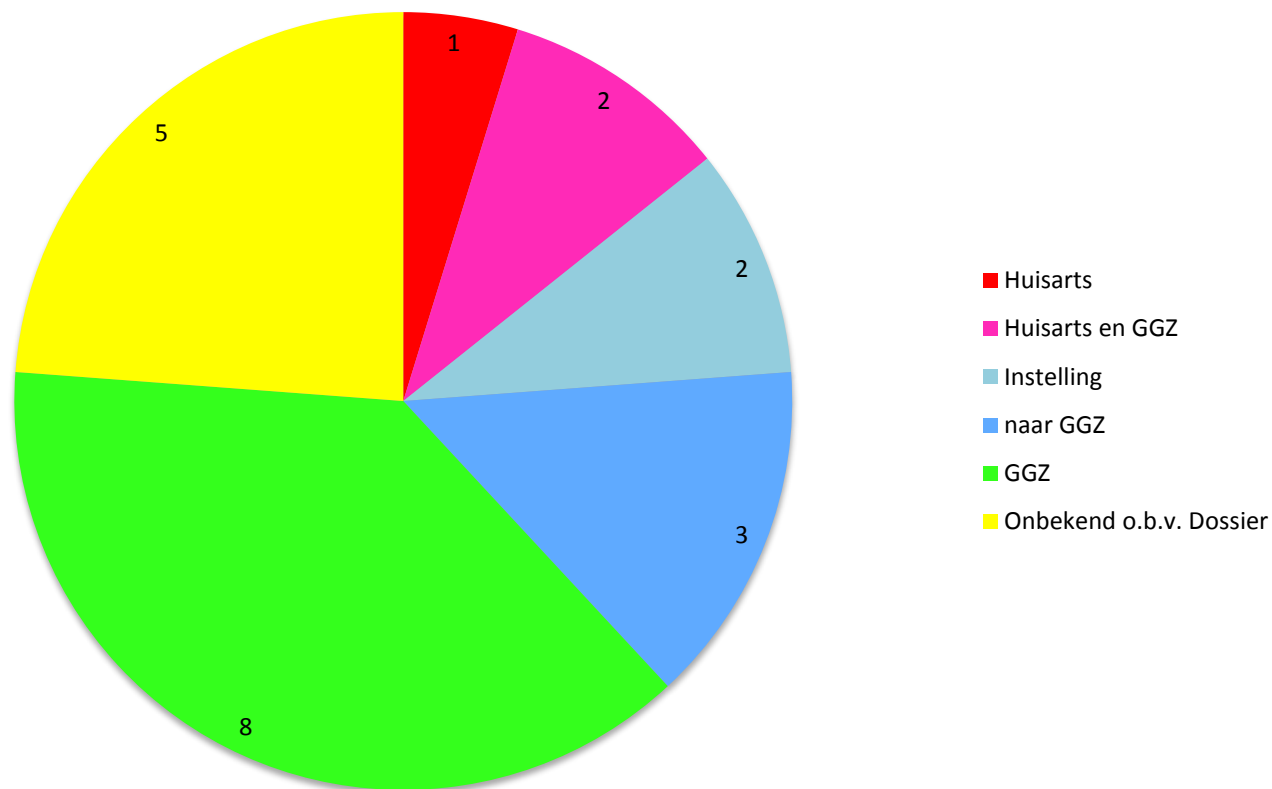
III: Zeker niet bipolair

- S/O/E/P term andere betekenis
- Andere diagnose o.b.v. gedegen beschrijving

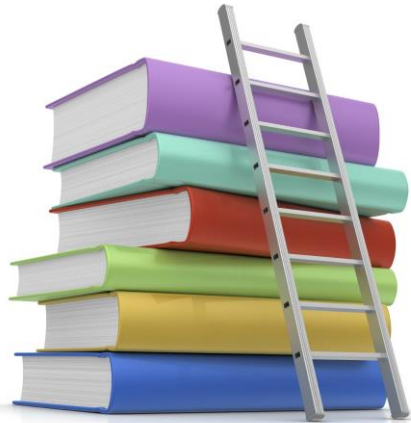

Zorgkader van de patiënten die met een bipolaire stoornis bekend staan in het huisartsendossier

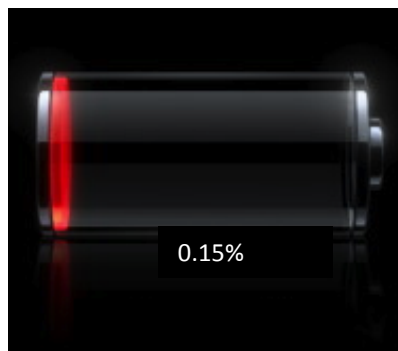

$1 / 10 = 0.1$ patiënt per huisartsenpraktijk

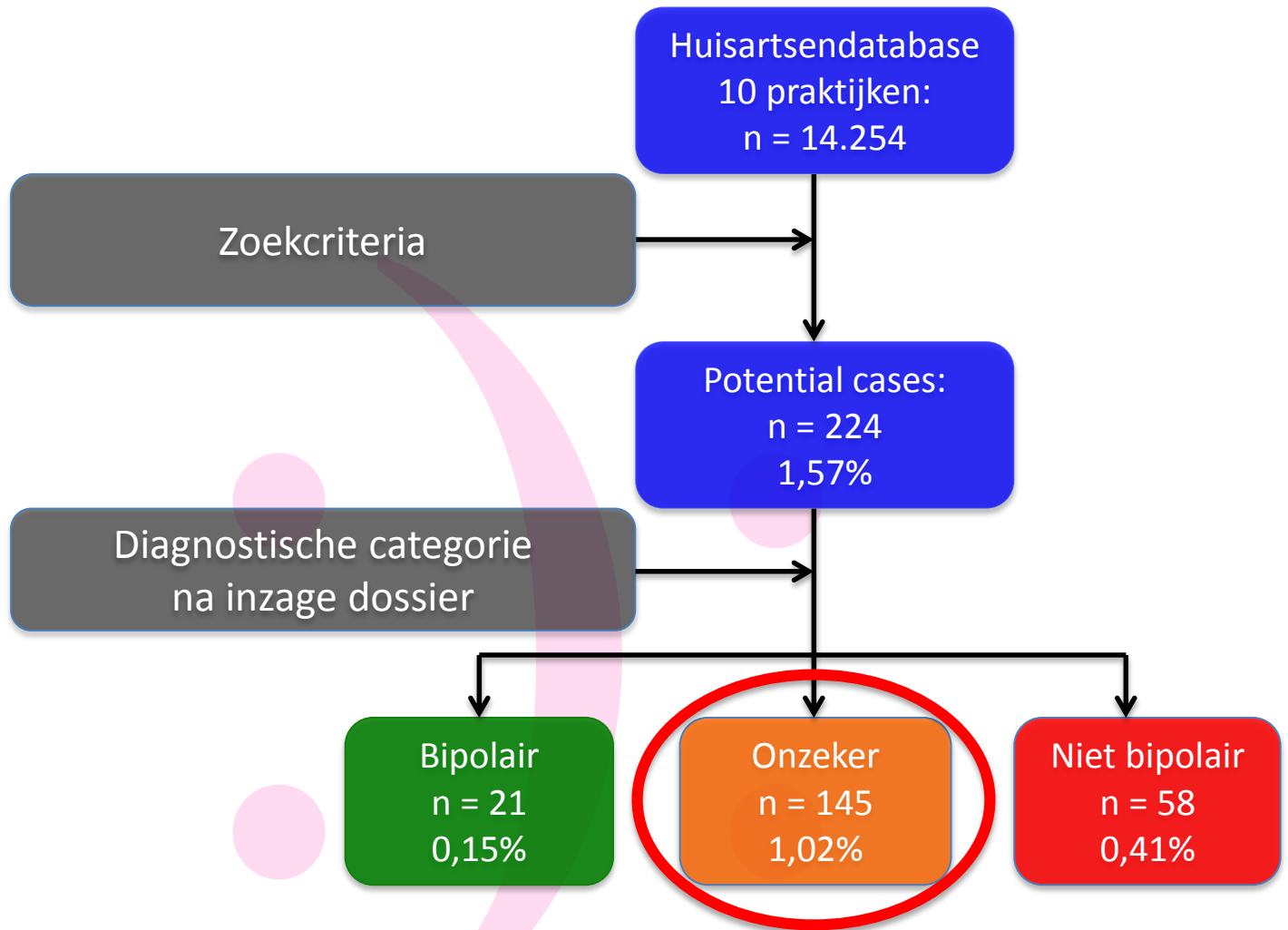
$(1+5+2) / 10 = +/- 0.8$ patiënt per huisartsenpraktijk in de eerste lijn

Wat vinden huisartsen hiervan?

- Huisartsendossier niet altijd up-to-date
- 25.5% zoekt nooit hulp voor psychische klachten (1)
- Onderdiagnostiek
- Geen (adequate) terugkoppeling vanuit de GGZ
- Methodologische beperkingen

Somberheid en
agressie
waarvoor
olanzapine.

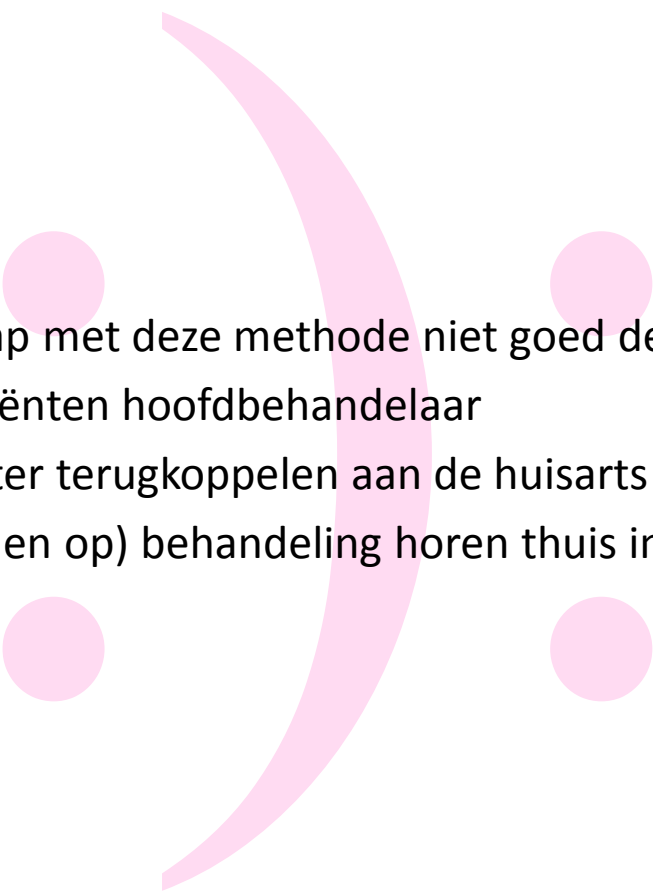
“Druk, in de war, gooit alles
op straat, wanen” Rx
depakine en atypisch
antipsychoticum

“In verleden iets
manisch t.g.v.
antidepressiva”.

Rx Lithium en
lamotrigine

“Had in verleden Lithium
waarvan was gezegd dat ze
er nooit meer zou moeten
stoppen.”

Conclusies & aanbevelingen

-
- Hoofdbehandelaarschap met deze methode niet goed detecteerbaar
 - Huisarts bij weinig patiënten hoofdbehandelaar
 - Vaker, beter en concreter terugkoppelen aan de huisarts
 - “Diagnostiek en (instellen op) behandeling horen thuis in de GGZ” ...?

Literatuur

- Castelo, M. S., Hyphantis, T. N., Macêdo, D. S., Lemos, G. O., Machado, Y. O., Kapczinski, F., ... Carvalho, A. F. (2012). Screening for bipolar disorder in the primary care: A Brazilian survey. *Journal of Affective Disorders*, 143(1-3), 118–24.
- Graaf, R., Have, M., Gool, C., & Dorsselaer, S. (2012). Prevalence of mental disorders and trends from 1996 to 2009. Results from the Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study-2. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 47(2), 203–213.
- Kilbourne, a M., Goodrich, D., Miklowitz, D. J., Austin, K., Post, E. P., & Bauer, M. S. (2010). Characteristics of patients with bipolar disorder managed in VA primary care or specialty mental health care settings. *Psychiatr.Serv.*, 61(1557-9700), 500–507.
- Kroon, J. S., Wohlfarth, T. D., Dieleman, J., Sutterland, A. L., Storosum, J. G., Denys, D., ... Sturkenboom, M. C. J. M. (2013). Incidence rates and risk factors of bipolar disorder in the general population: a population-based cohort study. *Bipolar disorders*, 15(3), 306–13.
- Nolen e.a. 2008: Richtlijn Bipolaire Stoornissen.
- Rogers, J., Agius, M., & Zaman, R. (2012). Diagnosis of mental illness in primary and secondary care with a focus on bipolar disorder. *Psychiatria Danubina*, 24 Suppl 1, S86–90.
- Rouillon, F, Gasquet, I., Garay, R. P., & Lancrenon, S. (2011). Impact of an educational program on the management of bipolar disorder in primary care. *Bipolar Disorders*, 13(3), 318–322.
- Rouillon, Frédéric, Gasquet, I., Garay, R. P., & Lancrenon, S. (2011). Screening for bipolar disorder in patients consulting general practitioners in France. *Journal of affective disorders*, 130(3), 492–495.
- Ten Have, M., Vollebergh, W., Bijl, R., & Nolen, W. a. (2002). Bipolar disorder in the general population in The Netherlands (prevalence, consequences and care utilisation): results from The Netherlands Mental Health Survey and Incidence Study (NEMESIS). *Journal of affective disorders*, 68(2-3), 203–13.
- Van de Beek e.a. 2010. Controles bij de behandeling met lithium : de richtlijn en de klinische praktijk, 2, 367–373. tijdschrift voor psychiatrie 52 (2010) 6.
- Visser, H.M, Renes, J.W., Koninkx, D., Kupka, R.W. Vraaguitval bij poliklinische patiënten met een bipolaire stoornis als gevolg van de eigen bijdrage in. (2013), Tijdschrift voor psychiatrie 55 (2013) 9, 655–664.
- Weissman M (2010). Positive screens for psychiatric disorders in primary care: a long-term follow-up of patients who were not in treatment. *Psychiatr Serv*, 61(2), 151–159.